

Lektionsplanering

Årskurs:

Gymnasiet

Ämne:

Historia 1a1

Tema:

Antikens idrott och spel

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Den europeiska epokindelningen utifrån ett kronologiskt perspektiv. Förhistorisk tid, forntiden, antiken, medeltiden, renässansen och upplysningstiden med vissa valda förändringsprocesser och fördjupningar.
Problematisering av historiska tidsindelningars beroende av kulturella och politiska förutsättningar utifrån valda områden till exempel varför tidsbegreppet vikingatid infördes i Sverige under 1800-talets slut eller jämförelser med tidsindelningar i någon utomeuropeisk kultursfär som Kina eller Indien.
Historiskt källmaterial som speglar människors roll i politiska konflikter, kulturella förändringar eller kvinnors och mäns försök att förändra sin egen eller andras situation.

Betygskriterium (E)

Eleven kan redogöra för några grundläggande begrepp och händelser inom antikens idrott och spel, kan ge exempel på hur dessa hänger ihop och diskutera hur idrottens och spelens roll har sett ut i det antika samhället.
Eleven kan formulera frågor kring antikens idrott och spel samt ge korta och enkla svar på dessa frågor.

[Gy11, Historia 1a1]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till Antikens idrott och spel (10 min)

- Inled med att fråga eleverna vad de vet om idrott och spel i antiken.
- Presentera olika typer av idrott och spel som var populära under antiken, såsom olympiska spel och gladiatorspel.

- Introducera begrepp som “agons” (tävlingar) och “stadion” (med sportarenor).
- Dela ut korta texter som handlar om var och en av dessa spelformer för läsning och diskussion.

2. Gruppdiskussion om källmaterial (15 min)

- Dela upp eleverna i grupper och ge dem källmaterial relaterat till antikens idrott.
- Be grupperna diskutera vad de tror att dessa källor kan berätta om det antika samhället och dess värderingar.
- Be varje grupp dela med sig av sina reflektioner till klassen.

3. Källkritik i historia (15 min)

- Gå igenom grunderna i källkritik och vikten av att värdera källor.
- Diskutera hur källor från olika perspektiv kan ge en mer nyanserad bild av historiska händelser.
- Ge exempel på hur en och samma händelse kan tolkas på olika sätt beroende på vem som skriver om den.

4. Reflektion och avslutning (10 min)

- Sammanfatta vad som har lärt sig under lektionen.
- Be eleverna ställa frågor eller dela med sig av sina egna insikter från dagens diskussioner.
- Utför en en-minuts “exit-ticket”, där eleverna skriver ner en viktig lärdom de tagit med sig från lektionen.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Olympiska spelen:** En av de mest kända tävlingarna under antiken, som hölls vart fjärde år i Olympia. Spelen var en hyllning till guden Zeus och involverade olika sporter som löpning, brottning och boxning.
- **Gladiatorspel:** Utspelade sig i amfiteatrar och involverade ofta strider mellan gladiatorer. Dessa spel hade stor betydelse för den romerska kulturen och erbjöd både underhållning och politisk kontroll.
- **Idrottens kulturella roll:** Idrott i antiken reflekterade samhällets värderingar, inklusive idealen om mod, styrka och ära. Genom att vinna i spel kunde individer uppnå berömmelse och ära.
- **Tradition och ritualer:** Många idrottsevenemang var kopplade till religiösa ritualer och traditioner, vilket visar på idrottens betydelse i

det dagliga livet för många i antika samhällen.

- **Perspektiv och tolkningar:** Det är viktigt att förstå att vår nutida syn på idrott och spel skiljer sig från hur dessa sågs i antiken, vilket kräver kritisk analys av historiska källor.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Agon	Tävling eller konflikt, ofta kopplad till sport eller konst.	Grekiska "agon" som betyder "tävling".
Stadion	En utrymme eller arena för sportsändningar och sammankomster.	Grekiska "stadion" som var en enhet av längd och namnet på de första idrottsarenorna.
Gladiator	En krigare i antikens Rom som kämpade mot andra eller vilda djur för nöje.	Från latin "gladiator", vilket betyder "svärdsmakare".

Diskussionsfrågor

- A. Vilken roll hade idrott och spel för att förena det antika samhället, och hur kan vi se likheter i vår tid?
- B. Vilka paralleller kan dras mellan antikens gladiatorspel och dagens sportevenemang? Ställs människor mot varandra för underhållning idag?
- C. På vilka sätt tror ni att sociala och politiska faktorer har påverkat utvecklingen av idrott i olika kulturer genom historien?

Aktivitet

Eleverna delas upp i mindre grupper och tilldelas olika teman kring idrott i antiken, såsom olympiska spelen, gladiatorspel, och idrottens kulturella roll. Varje grupp får en tidslinje där de ska placera in viktiga händelser och diskutera dessa. Efter att ha fyllt i tidslinjen ska varje grupp presentera sitt arbete för resten av klassen, följt av en diskussion om de likheter och skillnader som framkommit för antikens idrott i olika kulturer.

Exit-ticket

Frågor	Svar
1. Vilken sport anser du var mest betydelsefull i antiken, och varför?	...
2. Hur påverkade idrottens utveckling samhället i antikens Grekland?	...
3. Vilka källor använde vi idag för att lära oss om antikens idrott?	...
4. Vilken likhet ser du mellan antiken och moderna idrottsevenemang?	...
5. Vad har du lärt dig idag kring källorna och deras betydelse för vår förståelse av historien?	...

6. Hur kan vi använda våra kunskaper om antikens idrott i vår samtid? ...
7. Vilka etiska frågor kan dyka upp kring idrott? ...
8. Varför är det viktigt att studera historia? ...

Hemuppgift

Eleverna kan välja att göra en skriftlig uppsats om en av de idrotterna eller spelen de lärde sig om under lektionen. De ska i uppsatsen inkludera hur sporten eller spelet reflekterade det antika samhället, vilka källor de använt och deras egna synpunkter på dess betydelse. Uppsatsen ska vara 2-3 A4-sidor long.

Citat

“Den som inte har sport har inget.” – Platon, 427-347 f.Kr. Detta citat av Platon kopplar samman viktigheten av idrott med den mänskliga livskvaliteten och samhällsutvecklingen. Platon betonade att idrott inte bara var en aktivitet utan en grund för ett harmoniskt liv och samhälle.

Tags: [Lektion](#)